

ŹRÓDŁA SPOSTRZEGANIA WŁASNEJ SKUTECZNOŚCI A POSTAWY WOBEC FUNKCJONOWANIA W WARUNKACH WOLNOŚCIOWYCH U OSÓB ODBYWAJĄCYCH KARĘ POZBAWIENIA WOLNOŚCI

Sources of self-efficacy towards functioning in conditions of freedom of prisoners

Rachuba R

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Wydział Teologii

Instytut Nauk o Rodzinie

Seminarium: Opieka społeczna, paliatywna i hospicyjna

Promotor: ks. dr hab. Mirosław Kalinowski, prof. KUL

PYTANIA BADAWCZE

Jak wyglądają związki pomiędzy źródłami spostrzegania własnej skuteczności a postawami wobec funkcjonowania w warunkach wolnościowych u osób odbywających karę pozbawienia wolności.

1. Jakie zależności występują pomiędzy doświadczaniem **stresu** a czynnikami tworzącymi postawy wobec funkcjonowania w warunkach wolnościowych u osób przebywających w zakładach karnych.
2. Jakie zależności występują pomiędzy doświadczaniem **sukcesów** oraz **porażek** a czynnikami tworzącymi postawy wobec funkcjonowania w warunkach wolnościowych u osób przebywających w zakładach karnych.
3. Jakie zależności występują pomiędzy doświadczaniem **perswazji** ze strony otoczenia a czynnikami tworzącymi postawy wobec funkcjonowania w warunkach wolnościowych u osób przebywających w zakładach karnych.

GRUPA BADAWCZA

Mężczyźni przebywający w jednostkach penitencjarnych Lubelskiego Okręgu SW

WYNIKI BADAŃ

Źródła poczucia własnej skuteczności	Wymiary postawy wobec funkcjonowania w warunkach wolnościowych	
	poznawczy	emocjonalny
Nasilenie doświadczanego stresu	r=0,66	r=0,353***
Nasilenie doświadczanych sukcesów	r=-0,05	r=0,265**
Nasilenie doświadczanych porażek	r=0,09	r=0,142
Nasilenie doświadczanych perswazji ze strony otoczenia	r=0,135	r=0,271**

***p<0,001; **p<0,01; *p<0,05

Spostrzeganie źródeł własnej skuteczności **nie koreluje** na poziomie istotnym statystycznie z wymiarem **poznawczy** postaw wobec funkcjonowania w warunkach wolnościowych u osób odbywających karę pozbawienia wolności. Czynniki **emocjonalny koreluje** na poziomie istotnym statystycznie z nasileniem **stresu**, doświadczaniem **sukcesów** oraz z **perswazją** ze strony otoczenia. **Nie zaobserwowano** związków pomiędzy nasileniem doświadczanych **porażek** a wymiarem **emocjonalnym** postaw wobec funkcjonowania w warunkach wolnościowych.

WNIOSKI

Przeprowadzone badania pozwalają na stwierdzenie, iż nasilenie doświadczanego stresu, doświadczanych osiągnięć i sukcesów jak i perswazja zewnętrzna korelują z wymiarem emocjonalnym postaw osób osadzonych w zakładach karnych wobec funkcjonowania w warunkach wolnościowych. Nasilenia **stresu** doświadczanego przez osoby osadzone mogą powodować lęk przed przyszłością w warunkach wolnościowych – m.in. przed trudnościami, z którymi spotykają się osoby opuszczające mury zakładu karnego, większość więźniów doświadcza wysokiego nasilenia stresu związanego z opuszczeniem zakładu karnego. Czynnikiem chroniącym przed lękiem przed wolnością jest wsparcie społeczne, zarówno ze strony rodziny, jak również ze strony instytucji pomocowych. Świadomość, że osadzony po opuszczeniu zakładu ma dostęp do wsparcia w tym **perswazji** społecznej czy doświadczeń pomocnych wpływa pozytywnie na poczucie własnej skuteczności jak i końcowo na postawy wobec funkcjonowania w warunkach wolnościowych. **Nasilenie doświadczanych sukcesów**, na przykład w sytuacji opuszczania zakładu krótkoterminowo dzięki przepustce, utwierdza osadzonego w przekonaniu, że poradzi sobie na wolności. Kształtuje to jego poczucie własnej skuteczności. Zezwolenie na krótkoterminowe opuszczenie zakładu karnego traktowane jest jako szansa dla osadzonego, aby zaplanował bądź zagwarantował sobie warunki pozwalające na odpowiednie funkcjonowanie po powrocie na wolność.